

[alla nr av MVG](#)

MVG

Information från Miljösamverkan Västra Götaland
nr 10 juli 2002

[Borås får landets första p-märkta skola!](#)

[Delprojekt Bränder och utsläppsberedskap är klara för avspark!](#)

[Systemtillsyn - vad är det?](#)

[Pilotstudie - avfall](#)

[Vad händer på bullerfronten?](#)

[Värmepumpar](#)

["I stan utan min bil!"](#)

[Enskilda avlopp - policy på väg](#)

[Delprojekt Entreprenörer och entreprenadverksamheter kan starta](#)

[Kontakta oss](#)

[MVG](#)

Borås får landets första p-märkta skola!

Sandaredskolan första skolan i Sverige som certifieras och P-märks

P-märket är SP:s (Sveriges Provnings- och forskningsinstitutets) eget certifieringsmärke och märkningen står för att fastigheten har genomgått en oberoende granskning och är godkänd enligt gällande bestämmelser som har betydelse för miljön inomhus.

P-märkningscertifikatet säkerställer en hög kvalitet och garanterar innemiljön för skolungdomar, lärare och övrig personal.

Under skolans om- och tillbyggnad har ett omfattande arbete och stora resurser lagts ner på att höja byggnadernas nivå. SP har varit med från ett tidigt stadium, redan vid projektering, för att diskutera materialval och arbetsmetoder. SP har också varit med under utförandetiden för att kunna påverka bygget.

Resultatet är nu bra skolbyggnader som säkerställer en garanterat bra

inomhusmiljö. Detta är ett arbete som är långsiktigt och kommer ge såväl miljömässiga som ekonomiska vinster i framtiden.

För att kunna förvalta de stora värden som investerats i skolan på rätt sätt och bibehålla den höga standarden på skollokalerna, ställs nu höga krav på förvaltning och verksamhet. Därför ingår i certifieringen av skolan att upprätta ett kontrollprogram för drift och skötsel samt upprätta ett avtal med Sandhults kommun som ansvarar för skolans drift. Detta är genomfört och Sandaredskolan har blivit godkänd av SP. Den 17 april 2002 blev skolan P-märkt.

Det är glädjande för alla medarbetare på Lokalförsörjningskontoret varje gång de i praktiken uppfyller sin kvalitetspolicy. Att tillhandahålla sunda, ändamålsenliga och miljöanpassade lokaler. Det blir en trygghet för skolans elever och personal att kunna arbeta i dessa lokaler. Denna miljö ger arbetsro och effektivitet. Alla kan nu fokusera på en bra utbildning.

Efter ett målmedvetet och professionellt arbete har byggledare nu genomfört en mycket bra om- och tillbyggnad. Skolan tas nu omhand av förvaltare och rektor. De viktigaste personerna under skolans förvaltningsperiod är lokalvårdarna och vaktmästaren. Deras arbete tillsammans med övrig personal och elevers sätt att vårda skolan är nu avgörande för den framtida skolmiljön.

Årliga kontroller av miljön i skolan kommer att genomföras av SP.

*Lars Nordin, Husbyggnadschef,
Lokalförsörjningskontoret Borås kommun*

[Till Innehåll](#)

Delprojekt Bränder och utsläppsberedskap är klara för avspark!

Syftet med projektgruppens arbete har varit att;

- Ta fram ett underlag för bedömning och rekommendationer om förebyggande åtgärder i syfte att motverka sådana miljöskador som kan uppkomma genom brand (främst förorenat släckvatten) och andra olyckor.
- Ta fram en vägledning till hur man kan arbeta med miljöfrågorna

vid akuta utsläpp. En sådan är tänkt att ge svar på frågor som; "Vilken beredskap behöver miljökontoren och Länsstyrelsen ha för att kunna agera när utsläpp inträffar till följd av brand, trafikolycka, industrihaverier m.m.?"

En önskvärd följd av detta arbete är att det kommer att medföra en utökad samverkan mellan miljökontor, stadsbyggnadskontor och räddningstjänst.

Projektgruppen kommer i september att presentera sitt arbete i rapporten "Vägledning - Bränder och utsläppsberedskap". Därefter planeras följande aktiviteter

- Förvaltningschefer på miljökontor och stadsbyggnadskontor samt chefer på räddningstjänstförbund kommer att bjudas in till ett av två informationsmöten, 15 och 16 oktober. Projektgruppen kommer på dessa möten att presentera sitt arbete och vill få igång en diskussion om det fortsatta arbetet kring samverkan i dessa frågor.
- Personal inom räddningstjänst, bygg- och miljökontor kommer att bjudas in till en kursdag. Vi håller nu på att snickra ihop ett program med frågor som "förebyggande brandskydd" och "vem gör vad på olycksplatsen" på ett sätt som berör både bygg-, miljö- och räddningspersonal. Vi tänker börja med att ordna två kurstillfällen varav ett i Göteborg den 24 oktober och ett i Vänersborg den 21 november.

Camilla Landén, tel 031-605895

[Till Innehåll](#)

Systemtillsyn - vad är det?

Det här är skrivet av en som aldrig riktigt praktiserat systemtillsyn, och bör kanske därför tas med en nypa salt. Nu är jag inte ensam om denna brist på erfarenhet, systemtillsyn är nog oprövat för de flesta miljö- och hälsoskyddsinspektörer. För att råda bot på detta, i vårt län, startar Miljösamverkan projektet Egenkontroll och systemtillsyn.

I detta projekt ska miljökontoren granska hur olika verksamheter klarar av att leva upp till miljöbalkens krav på att ha ett fungerande system för egenkontroll.

Systemtillsyn kan definieras som en metod att granska företagets

ledningssystem, kompetens och förutsättningar i övrigt att bedriva sin verksamhet enligt de krav som miljölagstiftningen ställer. Den är en kontroll av att företaget självt klarar att kontrollera och styra sin verksamhet, eller om man så vill en kontroll av egenkontrollen. Arbetsmiljöinspektionen (f.d. Yrkesinspektionen) har tillämpat metoden ett antal år och tycker att den fungerar bra. Den granskning som miljökontrollanter gör av företag som inför miljöledningssystem, är också systemtillsyn, även om det i de sammanhangen benämns revision och utförs på verksamhetens uppdrag och inte av en myndighet.

Vid systemtillsyn granskas dokumenterade rutiner och ställs frågor till verksamhetens representanter, i sammanträdesform och/eller genom enskilda intervjuer. Det är viktigt med bra förberedda frågelistor, som kan fånga upp vad som är väsentligt i det system som ska granskas, och det är även en fördel om verksamhetsutövarna förberett sig genom att ta del av frågelistan i förväg. Systemtillsyn är alltså inget som passar för oanmälda inspektioner.

Som komplement till systeminspektionen bör alltid viss verifikation, eller detaljinspektion, göras, d.v.s. man tittar mer konkret på ett eller annat förhållande på företaget för att säkerställa att det som framkommit i systemtillsynen stämmer. Sådana detaljinspektioner kan också göras mellan systemtillsynsbesöken, som nog inte kan ske så ofta på varje företag, och då får man också möjlighet till oanmälda inspektioner.

Information

Många verksamhetsutövare har dålig kännedom om miljöbalken och kravet på egenkontroll. För att råda bot på detta kommer Miljösamverkan att skicka ut information om egenkontroll till olika branschorganisationer och företagarföreningar med hopp om vidare spridning.

Handledning och upptaktsmöten

I vårt projekt är tanken att varje miljökontor ska välja ut ett eller några företag i olika branscher att granska med systemtillsyn, vi kan kalla det pilotinspektioner. Den handledning som nu håller på att arbetas fram blir ett stöd för detta. Dessutom ordnar vi upptaktsmöten på fyra orter i länet under september då vi går igenom handledningen och får träffa inspektörer som redan har erfarenhet av systemtillsyn. På samma möten, som hålls på eftermiddagarna i anslutning till de handläggarträffar med miljöåklagare och polis som Länsstyrelsen bjuder in miljökontoren till, tar vi också upp det särskilda tillsynsprojektet Inomhusmiljö 2002. Även det är tänkt att bedrivas som systemtillsyn, men kanske i en något förenklad form.

Mötena hålls på följande orter och dagar:

- Torsdag 5 september: Göteborg. Göteborgsregionens kommuner (exkl. Göteborg)
- Fredag 6 september: Vänersborg. Fyrbodals kommuner samt Länsstyrelsen
- Måndag 9 september: Borås. Sjuhärads kommunerna
- Måndag 16 september: Mariestad. Skaraborgskommunerna samt

Länsstyrelsen.

Dessutom hålls möten internt för Göteborgs miljöförvaltning respektive länsstyrelsen i Göteborg den 1 och 8 oktober.

Lasse Lind tel 0532-714 47

[Till Innehåll](#)

Pilotstudie - avfall

Utvärdering av delprojekt Avfalls pilotinsats avseende bygg- och rivningsavfall

Följande kommuner har deltagit i pilotinsatsen;
Åmål, Falköping, Lidköping, Härryda, Mölndal, Mark, Lerum och Göteborg.

Utav de deltagande kommunerna är det endast Göteborgs och Lerums kommun som har haft rivnings- och ombyggnadsärenden under projekttiden (februari - maj). De har inspekterat ca 10 objekt. De slutsatser som kan dras av detta arbete är bland annat följande;

- Det behövs mer information till byggherrar och entreprenörer, särskilt om reglerna för brännbart avfall.
- Byggherren vill gärna lämna ifrån sig ansvaret för avfallet till huvud- eller underentreprenörer.
- Det är svårt att komma ut på inspektion i rätt skede av en rivning/ombyggnad. Ibland hålls t.ex. byggsamråd efter det att rivningen påbörjats och allt farligt avfall är bortplockat.
- Tillsynsbehovet är stort.

Delprojekt Avfall kom fram till att detta, trots det ringa antalet rivningsobjekt som varit under våren, är ett viktigt arbetsområde med ett stort behov av tillsyn. Insatsen kommer därför att utökas till att omfatta hela länet efter sommaren. (De kommuner som vill får gärna haka på projektet redan nu - checklistor m.m. ligger ute på miljösamverkans hemsida).

Samtliga kommuner kommer att bjudas in till ett [upptaktsmöte den 11 september](#) där vi bland annat kommer att presentera projektet mer ingående och ge utrymme för erfarenhetsutbyte.

[Regelsammanställningen på avfallsområdet](#) är klar och ligger på Miljösamverkans hemsida liksom en uppdaterad version av rapporten "[Minskad miljöstörning från bygg- och rivningsavfall](#)".

Camilla Landén, tel 031-605895

Till Innehåll

Vad händer på bullerfronten?

Socialstyrelsen fortsätter arbetet med höga ljudnivåer och har nu anlitat AMMOT för att fånga in barns och ungdomars ljudbeteende.

AMMOT är en ideell förening som bedriver förebyggande arbete mot tinnitus m.m. AMMOT har alltså fått i uppdrag att ta reda på;

- Ungdomars inställning till ljudnivåerna på diskotek, konserter, festivaler, bio samt eventuella förändringar över tid och skillnader mellan grupper.
- Vad finns det för kunskaper hos tonåringar kring hörsel och ljudsäkerhet.
- Eventuellt vidtagna åtgärder bland ungdomarna själva och bland dem som bedriver musikverksamhet
- Vilka projekt som pågår i landet, riktade till ungdomar, kring de här frågorna.
- Dessutom ska man sammanfatta något av den forskning som gjorts kring ungdomars musikintresse/exponering för höga ljudnivåer.

Socialstyrelsen har även publicerat skriften "Att jobba mot höga ljudnivåer" vilken finns tillgänglig i fulltext på deras hemsida, www.sos.se (under Publicerat och Hälsoskydd). I skriften hänvisas bland annat till Miljösamverkans arbete.

Bra förebild för festivalarrangörer Storsjöyran, landets äldsta stadsfestival, har under flera år arbetat med att få kontroll på ljudnivåerna under sina arrangemang. Genom att skriva in maxtak för ljudnivåer i artisternas kontrakt, och med hjälp av en väl genomförd egenkontroll, lyckades man att hålla sig under Socialstyrelsens riktvärden 2001. Storsjöyran ingår i ett nätverk av festivalarrangörer som diskuterar gemensamma frågor och där ingår ljudsäkerhet som en viktig del. Det finns alltså anledning att hoppas och tro att Storsjöyrans initiativ skall följas av andra festivaler i landet. Festivalerna som ingår i samarbetet är Storsjöyran, Hultsfred, Arvikafestivalen, Göteborgskalaset, Falu Folkmusikfestival, Sundsvalls Gatufest, Skellefteåfestivalen, Pite Dansar och Ler, Sweden Rock Festival och Emmabodafestivalen

Camilla Landén, tel 031-605895

[Till Innehåll](#)

Värmepumpar

Miljösamverkans serviceprojekt "Värmepumpar" har dragit igång under maj månad. Projektet handlar om värmepumpsanläggningar för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten och syftar till att sammanställa handläggningsrutiner, bedömningsgrunder vid anmälningar och tillståndsansökningar om dessa anläggningar. Exempel på sådant som då behandlas är hur miljöbalkens kunskapskrav ska tillämpas i dessa ärenden, val av köldbärare och köldmedel samt närhet till vattentäkter.

Följande personer ingår i Miljösamverkans projektgrupp Värmepumpar;

Anders Löfgren, Alingsås kommun

Fredrik Skaghammar, Lidköping kommun

Linus Theorin, Marks kommun

Lisa Holmberg, Trollhättans kommun

Roger Fredriksson, energirådgivare i Dalsland

Flemming Åkesson, länsbyggnadsingenjör, Länsstyrelsen

Camilla Landén, bitr. projektledare Miljösamverkan

Camilla Landén

[Till Innehåll](#)

"I stan utan min bil!"

Pontus Grönvall är liksom förra året projektanställd för Vägverket, Länsstyrelsen, Västtrafik och Västra Götalandsregionens miljönämnd och folkhälsokommitté, för den regionala samordningen av "I stan utan min bil!" 22 september. Denna EU-kampanj är till för att visa hur alternativen till dagens bilberoende kan se ut!

Aktiviteterna i kommunerna är avsedda att manifesteras det arbete som redan pågår eller att visa på nya initiativ kring transporter som gynnar miljö och hälsa. Info om projektet finns på webbplatsen www.vgregion.se/miljo under rubriken "Projekt".

*Ingrid Horner, miljöhandläggare, Miljösekretariatet,
Västra Götalandsregionen, tel 033-17 48 24*

[Till Innehåll](#)

Enskilda avlopp - policy på väg

När detta läses ska Miljösamverkans dokument om enskilda avlopp vara på väg ut till miljökontoren. Det är tänkt att bli ett underlag för kommunerna att upprätta egna policier. Dokumentet är när det skickas ut inte alldeles färdigt, utan vi hoppas få in synpunkter som kan beaktas i den slutliga utgåvan, som vi siktar på ska bli klar till början av oktober.

Dokumentet innehåller en översikt över lagstiftningens krav och vad som bör gälla för avlopp med hänsyn till miljömålen och miljöbalkens hänsynsregler, med bl.a. strävan att återcirkulera näringsämnen, inte som hittills att enbart se till miljö- och smittskydd. En annan "ny princip" som bör vara vägledande är funktionskrav i stället för teknikkra. Det innebär att man anger vad avloppsanläggningen ska prestera, men inte med vilken teknik det ska uppnås.

I dokumentet orienteras om dessa frågor och ges förslag och exempel på hur de kan tillämpas. I bilagor ges vägledning om bl.a. lämpliga handlägningsrutiner för avloppsärenden.

Lasse Lind tel 0532-714 47

[Till Innehåll](#)

Delprojekt Entreprenörer och entreprenadverksamheter kan starta

Nu finns också en projektgrupp för detta delprojekt. Gruppen har haft sitt första möte och förberett för höstens arbete. Till detta hör också att försöka bestämma en lämplig avgränsning. Det finns många slag entreprenadverksamheter som berör många olika miljöfrågor. Målsättningen enligt verksamhetsplanen är i alla fall att göra en bedömning av tillsynsbehovet och ta fram en informationsskrift om och till entreprenadverksamheter, som miljökontoren kan använda. Detta är alltså i år endast ett serviceprojekt, medan det nästa år kan koma att bli en fortsättning med också en tillsynsinsats riktad mot t.ex. någon viss entreprenadbransch.

Projektgrupp entreprenad ser ut som följer:

Anna Engström Lerums miljökontor

Camilla Björck Munkedal, Miljö- och byggförvaltningen

Liselotte Franzén Tjörn, Miljöenheten

Teresia Kling Borås Miljökontor

Katrin Nielsen, Stenungsunds miljökontor

Camilla Landén, Miljösamverkan, biträdande projektledare

Som synes är gruppen inte stor och det finns möjlighet för fler intresserade att delta i arbetet. Kontakta Camilla Landén!

Lasse Lind tel 0532-714 47

[Till Innehåll](#)

Kontakta oss

Arbetsgruppens medlemmar kan kontaktas för frågor och synpunkter på allt som rör Miljösamverkan.

Lasse Lind, projektledare. Tel 0532-714 47,
fax 0532-187 70, lind.lasse@SNABELAtelia.com

Camilla Landén, biträdande projektledare. Tel 60 58 95,
fax 031-60 58 97 camilla.landen@SNABELAo.lst.se

Övriga deltagare i arbetsgruppen (tel och e-post):

Teres Byström, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Skövde
0500-46 82 97, teres.bystrom@SNABELAskovde.se

Björn Närlundh, Miljöförvaltningen Göteborg
031-61 26 27, bjorn.narlundh@SNABELAmiljo.goteborg.se

Ilpo Kettunen, Miljö- och teknikförvaltningen. Lilla Edet
0520-65 96 67, ilpo.kettunen@SNABELAlillaedet.se

(vakant: ytterligare en representant för miljökontoren som ersättare för Boel Ohlin som gått till annat arbete)

Monica Lundberg, Göteborgsregionens kommunförbund, GR
031-335 54 79, monica.lundberg@SNABELAgr.to

Gudrun Törnström, Länsstyrelsen (hälsoskyddsfrågor)
031-60 50 73, gudrun.tornstrom@SNABELAo.lst.se

Ingela Höök, Länsstyrelsen (miljöskyddsfrågor) 031-60 52 18,
ingela.hook@SNABELAo.lst.se

Lotta Sahlin (ersättare för Ingela) 031 - 60 50 19,
lotta.sahlin@SNABELAo.lst.se

Leif Olofsson, Västra Götalandsregionens miljösekretariat
033-17 48 25, leif.olofsson@SNABELAvgregion.se

[Till Innehåll](#)

MVG

Ägare: Västra Götalandsregionen

Ansvarig utgivare: Peter Holmberg, Miljösekretariatet tel 033-17 48 28

Redaktör: Lasse Lind tel 0532-714 47
Layout: Jenny Mårtensson, Profil, tel 0520-48 80 96

MVG finns också på Internet på www.vgregion.se/miljo under Miljösamverkan

Bidrag till nästa nummer vill vi ha senast 15 september.

Antingen till: lind.lasseSNABELAtelia.com eller fax 0532-187 70
alternativt: camilla.landenSNABELAo.lst.se eller fax 031-60 58 97.

[Till Innehåll](#)

[Åter till Miljösamverkans startsida](#)

Inlagd/uppdaterad 2002-08-14 Informationsansvarig: [Lasse Lind](#)

Miljösamverkan Västra Götaland, Miljösekretariatet, Västra Götalandsregionen
Box 1726, 501 17 Borås, tel vx 033-17 48 00.